

[Holmberg.]

ikke rette nogen kritik i den andledning, for det var sandelig også de veje, der trængte mest netop for nogle år siden. Disse veje er måske ikke helt i orden endnu, men det er nok alligevel rimeligt at gøre opmærksom på, at de er i meget fin stand og måske bedre i stand og bedre udbygget i Danmark end i det øvrige Europa, ja, måske i hele verden. Sådan har statsrefusionen virket, og det synes jeg ikke der er grund til at beklage sig over.

Men følgevirkningerne er vi også nødt til at kigge lidt nærmere på, for de har været der. Vi ved, at det ikke er ubegrænset, hvad der kan ofres på vore veje, og vi må vist alle sammen erkende, at motorvejsudbygningen og udbygningen af de større og mest trafikerede hovedlandeveje er ladt noget i stikken. Det ses egentlig også ganske klart af det talmateriale, som ledsager lovforslaget. Refusionsprocenter kan være gode, men de kan også være med til at forflygtige ansvaret en del. Der er vel i og for sig ikke noget at sige til, at amterne for nogle år siden, når de fik op til 75 pct. og kommunerne 50-60 pct., umiddelbart sagde: vi må have sat noget arbejde i gang, for ellers får vi jo ikke de store beløb fra staten. Naturligvis var der en del tilbage, som de selv skulle betale til, og ofte blev der lånt dertil, i øvrigt også somme tider af private firmaer til lav rente, troede de da. At den „trafik“ så førte med sig, at konkurrencen blev mindre firmaerne imellem, er der vel ingen grund til at gå i enkeltheder om her.

Men blev der så tænkt nok på de gennemgående veje? Det er vel ikke unaturligt, at der ikke blev det, og hermed vil jeg sige, at den ordning, som vi har kendt i en årrække, har mange gode sider, men så afgjort også i den nyere tid minussider.

Det lovforslag, vi nu skal tage stilling til, går jo ud på en nyordning af vejvæsenets administration. Vejene bliver opdelt i 3 klasser, som henholdsvis hører under statens, amtskommunernes og kommunernes bestyrelse. Men dette står naturligvis ikke ene; som det også fremgår, betyder det, at den automatiske vejrefusion og de hidtidige vejfondstilskud skal bortfalde fra den 1. april 1972, og vejfonden skal ophæves. Staten ønsker altså hermed at frigøre sig fra sit økonomiske mellemværende, for så vidt

angår de kommunale og amtskommunale veje.

Hovedlandevejsnettet, som staten fremtidig skal bestyre og betale, bliver udvidet, og det er en ret stor udvidelse, der er tale om. Men det er, ligesom det i den offentlige diskussion er blevet en del overdrevet, for vi skal jo ikke have noget statsvejvæsen. Visse amtsrådsmedlemmer, amtsborgmestre, der af forståelige grunde gerne vil beholde deres arbejde, fortæller, at nu skal vi til at have statsvejvæsenet. Det er måske forståeligt, for hvis der bliver taget for meget fra dem, bliver der også mindre at bestille, og grundlagene for amterne bliver på den måde måske lidt forflygtiget. Alligevel kan jeg ikke forstå, at amterne ikke hilser med tilfredshed, at de bliver fritaget for en del af deres veje; at der også er en hel del udledning her, er jo ganske åbenbart. Men de vil næsten for enhver pris beholde dem, og hvorfor de vil det, er der måske ingen grund til at tvære mere i ved denne lejlighed.

I den offentlige debat har det kunnet se ud, som om der nu ikke bliver mange veje tilbage, som skal bestyres af amterne og kommunerne. Der er altså grund til at gøre opmærksom på, at det samlede vejnet, som efter den 1. april 1972 foreslås finansieret af staten, ja, det bliver jo det, som vi kan læse, nemlig 4.500 km, men så skal det sandelig også med, at det, der bliver tilbage, er 55.000 km, som ikke er statsfinansieret. Det skal dog indrømmes, som jeg indledte med at sige, at det er en ret stor reform, og bortfaldet af refusionen betyder naturligvis, at amtskommunernes og kommunernes økonomi bliver forrykket en del. At det så skal ses i sammenhæng med det næste lovforslag, som skal til behandling om et øjeblik, er jo en naturlig ting.

Der sker altså med lovforslaget en klar adskillelse mellem statens, amternes og kommunernes vejøkonomi, og hver part får det fulde ansvar for sin del af vejnettet og, som der rigtigt er gjort opmærksom på i lovforslaget, dermed det økonomiske ansvar, altså retten til at træffe bestemmelser. Det vil i al sin enkelthed sige, at den, der betaler, også får retten til at bestemme, og det er i øvrigt et ganske godt princip; det vil også nok fremover føre en del besparelser med sig. Jeg vil ikke undlade at gøre opmærksom på, at det trods alt måske vil være lidt van-